

EDVARD JOENSEN

Tá tú í fleiri ár á rað hefur ferðast uttanlands í summarfrítíðini, kann tað kennast eitt sindur orðvisi, nú umstøðurnar lagaðu tað so, at ikki varð farið nakran veg í ár. So her var eitt at gera. Nú var bara at syrgja fyri at fáa eina góða summarfri heima.

Og hjá tí, sum er eitt sindur úti um seg, ber væl til at fáa rættliga væl burtur úr her í Føroyum.

Okkum báðum, soninum, dámar væl at veiða. Tað verði seg í báti, við tráðu ella annað. So vit avráddu, at í summar skuldu vit royna at vitja nøkur vøtn í Føroyum, har vit ikki høvdu verið so vanligir gestir fyrr. Og hetta bar ju væl til, nú frítíðin fall saman hjá báðum. So tað ráddi bert um at rigga sær tráðurnar til, finna ryggsekkirnar fram, og so annars fara hagar, hildið var, best líkindi vóru at veiða. Soleiðis ferðaðust vit í nakrar dagar á Sandoynni, Eysturøy og Streymoy, og fingi eina frálíka summarfrítíð burturúr.

Við ryggsekkni móti høgum málum.

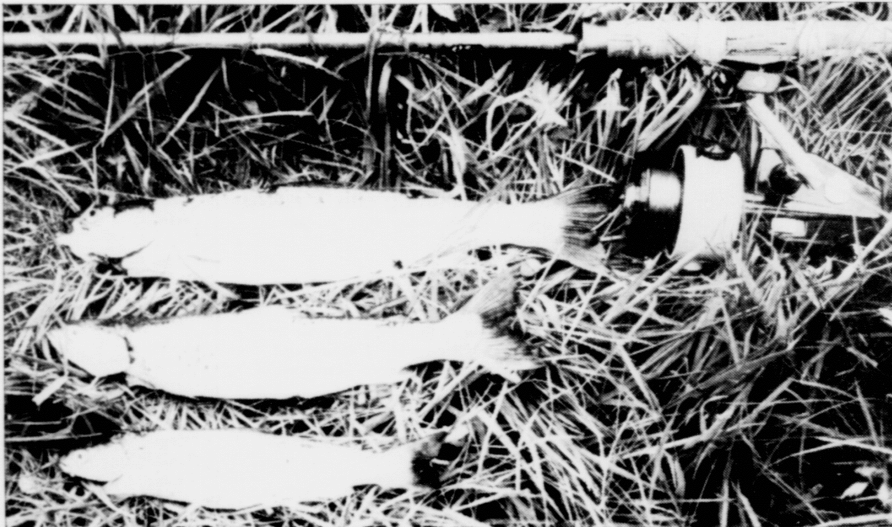
Tann túrin, sum okkum avgjørt dámdi best, var túrin niðan á Víkarvatn á Streymoynni. Hetta vakra litla vatnið, sum liggur í umleið trýhundrað metra hædd, var avgjørt túrin vert.

Koyrt varð við bili norður á Bjargir, har bilurin varð settur, og avgjørt varð, at gangast skuldi niðan á vatnið haðani. Utgerðin varð funnin fram. Ryggsekkirnir fáttaðir um herðarnar, tráður og fototól tikin í hondina, og so til gongu.

Væl vitandi um, at túrin niðan frá vegnum ikki fór at gerast serliga lættgongd, var ikki byrjað so harðliga. Men skjótt kom tó fyri ein dag, at mívísa fótbóltsvenjingin hjá unga manninum kom væl við, og ikki var stórt, at hann av og á noyrdist at skeita til hin eldra fyri at vita, hvussu til stóð. Og sveittað varð, har gingið varð brekkuna beini í bróstið við fullum ryggsekkni í gummistývlum í brennandi sólskini ein av lýggjastu døgnum, hugsast kann í Føroyum. Tá komið var niðan á hamarnar, varð roynt at taka okkum so langt niðan frá sum gjørligt beinavegin, fyri soleiðis at gera túrin gjøgnum Fossdal so lættan sum gjørligt. Vit gingu norður yvir, til komið var so mikið norður, at vit sóu inn í dalin. So settust vit at hvíla og njóta útsýnið eina løtu. Og sjónin var stórsligin.

Ein tigandi ljós symfoní

Og har lá tað so, Sunda-lagið, einar hálvtannað-hundrað metrar undir okkum, og líktist einum bláum belti, bundið um eitthvørt grønt klæði, sum breiddi seg út báðumegin á bláum floyalsbotni í fjarleikanum.



Við sílatráðu á Víkarvatni

Ein symfoní av litum og ljósi, sum tú hefur ógvuliga ringan hug at loysa teg frá aftur. Tað er ikki ringt eina slíka løtu at skilja, hvi listamálarar siga seg kenna seg so væl, og fáa slíkan íbástur, av at ferðast í Føroyum.

Tað kemur ein bátur suður gjøgnum Sundini. Ein klænur hvitur tráður, sum er vilstur í tí bláa beltinum. Hann tykist ikki rættliga hoyra til har, og skundar sær eisini so so oykin suður um. Hann líkasum oyðileggur alla tekingina, og tykist vita tað. Men so eiðasórt, at vit hoyra nakað til hansara. Hann fer bert gliðandi so ljóðfyrir sína leið. Einaasta, vit hoyra, er tøgningin.

Og so fer ein bilur strúkanandi norður um Fossá í neðra. Og hann hoyra vit, og vita, at vit eru ikki longur burtur enn so, at hesin eyðkennislutur tíðarinnar, hesin "eg havi ikki tíð" avgudurin hevur við eitt sett okkum aftur í tann oyðandi, strongda gerandisdagin, vit júst á hesum túrinum ætlaðu at leggja aftur um okkum.

So best er helst at fara aftur til gongu. Komnir nakað inn í dalin, siggja vit, at vit hava gingið í so ovarlaga kortini, tí nú er gjógv fyrri, sum vit ikki halda serliga skilagott vera at ganga um, ókendir sum vit eru. So vit velja at ganga oman við henni, til vit koma til ána, og so heldur bara fylgja henni niðan gjøgnum dalin, til vit koma at vatninum.

Níðri í dalinum ganga vit fram á nøkur ungneit, sum kúhytt og dølsk standa og gløða at okkum, sum vildu teir spurt, hvøjr Guðs vinir vit eru, sum soleiðis eru

vilstir niðan higar, so langt burtur frá koyrivegi og bilum. Hetta er jú teirra heimur, og ikki okkara, tykjust tey halda. Men vit eru ivaleyst ikki stórvegis granskning verdir, so tey fara aftur í holt við tað, tey mest hugsa um. At eta.

Meðan vit ganga um ána, sum í dag ikki er meira enn ein lagrandi lókur, sum tuttandi fer hyl úr hyl, hiðani úr hæddini og oman av homrunum, gjøgnum teir kundu fossarnar og út á sjógv. Og aftur stóðga vit á, og líta rundan um okkum at hesum ófatuliga stórleika og veldi, vit her siggja.

Sum lagrandi á í dali

Tað er nakað serligt, nakað hugtakandi, við ána. Tað ger tað sama, um tað er tann stinlandi kloakkin millum húsin, eða tað er hendan reina, friðarlíga áin her uppi millum fjalla. Tað er eins og tú eigur at stóðga á og hyggja niður í hana. Hvat man hon goyma? Hvat hevur hon hoyrt og sæð, sum tú ikki hevur fingið at vita? Hvaðani kemur hon, og hvar fer hon at enda sína ferð? Er øll ferð hennara bara úr vatninum, vit vita er har uppi, og oman á sjógv einastaðni millum Vík og Langasand? Tú spyrst, men hon hevur ongan hug at svara tær. Tutlar bert víðari á síni endaleysu ferð, sum ikki kann enda í Sundalagnum. Tað ber ikki til. Tað kann ikki henda seg annað enn at hon heldur fram ferð sína einastaðni út í ævinleikan.

Og hvussu við tær sjálvum? Hvør ert tú, og hvaðar gongur tín leið? Tað kann

kanska vera gott tað sama at hugsa sum minst um tað. Ivaleyst man vera best at hugsa sum Job, og vera nøgdur við: "at dagarnir eru ásettir, mánaðatalið er tilskilað, og mark er sett, sum tú ikki sleppur um." Og so er bara at gleðast um dag sín, sum Job sigur.

Nú var væl lættari at ganga. Og vit tósa um, at tá vit koma um næstu sýnuna, so man vatnið fara at vera har, tí nú sær út til, at dalurin er endaður, og áin hevur hug at benda seg meira norðurá, móti einum minni, hægrí liggjandi dali. Og tá vit komu niðaná, sóu vit tað.

Endamálið við túrinum

Har lá tað so, málið við øllum túrinum. Hetta fitta litla fjallavatnið. Og vit sóu beinavegin, at tað var reiðiliga allan tann fimm korter langa gongutúrin vert. Tað fyrsta, hugsað varð um nú, áðrenn farið verð eftir tráðum ella øðrum, var bara at seta seg niður og njóta løtuna. Hetta sjáldsama vakra kvøldið, í brennandi sól á fjøllunum. Eitt tað fyrsta, sum rann til hugs var, at hetta kundi uttan nakað setast javnt við tann vakurleikan, tú upplivir til dømis í eysturriksku Alþunum.

Eftir stutta hvíld, vórðu tráðurnar pakkaðar út, og so varð farið oman at vatninum at vita, um nú nakað livandi var í tí. Tað undraði, tá vit komu niðan, hvussu lítið fuglalív var har í mun til níðri í dalinum. Tveir kjógv - annar hvítkjógv - og tveir bakar, vóru alt, vit fóru eygað við. Ivaleyst, høvdu bæði pørini ungar, sum tey leikaðu í. Kjógvin

lamdi seg óført, og sá ógvuliga vongbrotin út, og bakurin hevði sanniliga ongan hug at lata okkum sleppa framat. Kjógvapísurnar mundu ikki fara at vera so lættar at finna í grasinum rundan um vatnið, men baksskurarnir mundu ivaleyst fara at siggjast einastaðni úti á vatninum. Og so var. Heilt uppi móti norðara enda á vatninum lá nakað, sum minti um nakrar steinar. Men tað visti seg at vera skurarnir. So púra stillir lógu teir og andvødu, triggir í tali, og vóru ógvuliga ringir at raka við móti sólini.

Men sílini vóru nú tað, vit fyrst høvdu í huganum, tá farið varð heiman. So best var nokk at kasta og fáa greiði á, hvussu stovnurin var fyrri. Ikki høvdu vit fingið nakrar metingar, hvørki frá Stovns-róktarnevnd ella øðrum, men vit kendu okkum toluliga visir í, at hetta var ein lokalur stovnur, sum ivaleyst ikki taldi so ógíliga hart veiðitryst. Men ikki høvdu vit heldur nakrar hugsanir um, at vit fóru at oyða hann bráðliga.

So skal tráðan roynast

Av tí, at økið var heldur avmarkað - vatnið er jú lítið - og bert ein flugutráða var við, varð hildið frægest, at báðir royndu við spinnara. Klænt nylon var vundið á spólini, og tá væntast kundi, at vatnið ikki var so ógíliga djúpt, vórðu smár spinnarar gjørdir undir.

Og so fóru vit hvør sær at teimum stóðum, vit sjálvir hildu vera frægest at royna á. Bakurin garteraði við sama lag, meðan kjógvin

var meira kúrrur nú. Ivaleyst tí, at vit fluttu okkum av hansara "territorii" og písurar kanska eisini vóru fluttar.

Kastað var og vundið. Og hóast spinnarin var lættur, var nylonið so klænt, at hann kom næstan upp á land hinumegin, so økið, rokkið varð, var rættliga stórt kortini. Men smáligt tyktis vera her. Nú plaga sílaveiðimenn ofta at siga, at teir fara mest fyrri túrin skuld, og so má fongurin koma í aðru røð. Hetta halda nokk ikki øll passa altíð. Men í kvøld var hetta allan túrin vert. Hevði so okkurt síl verið, sum hevði hug at gera sjálm-morð við at heingja seg á spinnarin, ja so var túrin fullkomin.

Sum eg stóð har og spann, varð mær hyggjandi norður eftir, og sá eg tá somu mynd, eg so ofta havi sitið í vindeygnum í barnaheiminum og hugt at. Tað kendu myndina av Slættaratindi, Manssetrinum og Gráfelli við Krákuni so spískari dagandi móti bláu rándini. Har standa tey enn, sum tey altíð hava staðið. Og.....

So var hon har. Kenslan, tú hevur sekundið áðrenn fiskurin tekur. Og so tók.

Og tað var ikki lukkuligt, sum hetta leikaði í. Hetta var ikki sama slag fiskur, sum tey línu brúnu sílini á Stórvatni, sum kendust mest sum ein tómur sekkur at draga upp á turt.

Nei her var sanniliga "plúmm" í. Tað rykti ógvuliga, so tú líkasum vart eitt sindur bangin fyrri, at tað klæna nylonið ikki fór at halda. Men væl bar til. Við lagaligari víðferð mundi hetta nokk fara at ganga, sum tað skuldi. Men best sum roknað var við, at nú mundi tað fara at muddast, so var aftur ein vørrur, og neyðugt var at linka bremsuna, so at spælið gav út aftur. Og so við fullari ferð fram við landi. Vendið so beint út á vatnið, so tað sang í dorgini, og tráðan bognaði. Hetta bar seg at sum ein rættliga stórur fiskur. Og longri tíðin gekk, meira ótískt spenningurin. Men ongantíð leyp tað, so til bar at siggja, hvussu tað sá út.

Men at enda sást tað so. Tað líkasum flóttaði upp og legðist á líðina, og so skuldi borið til at fingið tað upp á turt. Og tað var heldur ein- ein trupulleiki. Men heldur enn ikki snópsligt at siggja tað í fullari stódd. Tí sanniliga var tað ikki av teimum størstu, sum veitt er. Men so trillunt og spika-feitt, so ikki var lógið, at tað hevði krefst at berjast við.

Og so silvurbíll, at tú skuldi hildið, at talan var um eitt sjósil, um vit ikki vóru staddir heilt her uppi millum fjøllini. Bert teir fáu reyðu blettini á síðnum segðu frá, at talan var veruliga um vatnasil. Ein sera, sera vakur fiskur.

Tað var slíkur hátíðardámur yvir løtuni, at hon má upplivast. Tað kann ikki greiðast frá.